

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

REFORMOK ÚTJAIN

Ma már mindenki a reformokról beszél úton-útfélen. Nem tudom, hogy azért-e, mert csakugyan egy metamorfózis előtt áll a világ, vagy pedig azért, mert a lelkék, az egyénekből álló közösségek vágyakoznak a reformok után? A társadalmi vonalon mutatkozó reforméhség kérdéseivel egyáltalában nem kívánok foglalkozni, csupán csak megállapítom azt, hogy a XIX. század óta a világot a szociális eszmék foglalkoztatják s ezek kiválóan alkalmasak arra, hogy a tömegeket reformigényekre neveljék.

Mi Krisztus földi egyházának érdekszempontjából vagyunk kötelesek nézni mindeneket akkor, ha jogot formálunk arra, hogy „keresztyén egyház” tagjainak nevezessünk. Mivel pedig vakok és süketek nem lehetünk, meg kell látnunk a szociális eszmék nyomaiban járó kérdéseket, a reformtörekvéseket s azokra máris egészen nyugodt lelkiismerettel így felelhetünk: az igazi szociális eszméktől, azok megvalósulásától egyáltalában nem félünk, sőt azok mielőbbi megvalósulását mielőbb óhajtjuk s azokért nem szűnünk meg a kegyelem Atyjához imádkozni. Ezért az egészséges reformokat követelőket nagyon is megértjük, azokat támogatjuk és azokkal együtt menetelünk annak határozott kihangsúlyozásával, hogy az egyház és a hívő református igazi rendeltetése egyáltalában nem csupán ezen világi reformtörekvések támogatása, még kevésbé akadályozása, hanem a lelki éhségek és szomjúságok kielégítése. Az egyház nem társadalmi szerv, hanem az istenországot keresők lelki közössége. Ebből kifolyólag az egyházi élet arcának igazi ismérve sem társadalmi, vagy pláne nem politikai színezetű, hanem egyesegyedül a lelki igények kielégítésére való törekvés.

Mindezekből következően, ha egyházi reformokról beszélünk, akkor semmiképpen és sohasem a társadalmi élet ügyeire-bajaira, módszereire, esetleges várható következményeire gondoljunk, hanem egyesegyedül arra a lehetőségre, illetve szükségességre, amelyet a II. Helvét Hitvallás bevezetője így fogalmaz meg: „Azoknak, akik az Isten beszédéből jobbakra tanítanak, köszönet kifejezésével engedünk az Úrnak, akinek dícséret és dicsőség.” „Az Isten beszédéből” jobbakra tanító reformura törekvőket vár a keresztyén világ és ebben a magyar református egyház.

Talán nem járunk helytelen úton, amikor azt állapítjuk meg, hogy sok-sok értetlen és hiábavaló fecsegés mellett kétségtelen jelei vannak annak, hogy igen szép számmal vannak olyanok, akik a reformok hangoztatása idejében valami ilyesmit gondolnak és követelnek és várnak. Nézzük meg egy pár pillantással ezeket a reformistákat.

Nevezettek két csoportra oszthatók: 1. az egyház hivatalos szolgálói és 2. az egyházat nem hivatalosan szolgáló tagok csoportjára.

A számbelileg sokkal kevesebbeket azért említettem először, mert ezek inkább hangosabbak, tevékenyebbek s talán igényesebbek is. Ez a tábor mind élesebben megkülönböztethető három csoportra osztható. Vannak, akiknek egyéni érdekeik a kívánt reformok háttérbeszorítását, vagy legalábbis elodázását kívánják, s vannak olyanok, akiknek érdekeik a reformok mielőbbi és kiméletlen végrehajtását követelik. Természetes dolog, hogy a két csoport tagjai egymásra gyanakodva néznek s ezért igen elfogultak s reformok alkotására, vagy megakadályozására nem alkalmasak. A harmadik csoport igen kevés tagjai eszméi sikon próbálnak mindent nézni s nyugodt tárgyilagossággal próbálják a két előbbi csoport tagjait megértésre, szeretetre és egymás megbecsülésére inteni. Mindhárom csoport tagjait többé-kevésbé jellemzi az az állapot, hogy nincsenek egész világosan tudatában annak, hogy tulajdonképpen mit is akarnak s a Biblia és a hitvallások tanításai értelmében egyáltalában milyen reformokra lenne szükség? Mondjuk meg világosan, hogy hábár nagy részük teológiát végzett, a dolgok természetes rendje szerint nincsenek tisztában azzal, hogy a reformok követelése mögött mennyi a komoly teológiai kérdés. Talán ezért van az, hogy egyre hangosabban követelik az illetékesek a teológiai továbbképzést.

Az egyház nem hivatalos szolgálói táborában csaknem ugyanezek a jelenségek tapasztalhatók. Talán annyit mégis meg kell jegyeznünk, hogy itten már a legjobb akarat mellett sem lehet észre nem venni az úgynevezett közönyösek, nemtörődők táborát. Viszont ezek nem is igen követelik a reformokat. A jóakaratuaknál és a nem közönyösöknél sokszor egészen hangos a reformkövetelés. Ha azonban közelebb megyünk követeléseik lényegéhez, itten is meglátjuk, hogy nincsenek tisztában azzal, hogy helyesen követelnek-e. Vagy ha a tudat egészen világos is, nem látják, hogy voltaképpen csak a végrehajtás hanyagolóiában van a hiba, hiszen követelt reformjaikat már régesrég követelték a hitvallások és az érvényben levő törvény. Nem jelent ez mást, mint azt, hogy a laikus tábornak is hiányos a teológiai képzése. Ezen a hiányon kívánna segíteni a sokat hangoztatott konfirmációs reform. Talán ezen a hiányon kívánna nagyon sok esetben segíteni a személyes lelkigondozás is abban az esetben, ha annak gyakorlati jelentőségét és hivatását egyáltalában elismerjük.

Egy rövidke cikknek a szűk keretei egyáltalában

nem alkalmasak a kérdés megoldására. Ez a cikk sem igényli magának az ebbeli elismerést. Összefoglalás-képpen csak ennyit még. Reformok útjain jár a világ. Reformokat követelnek az összetört, vagy legalább is nagyon zaklatott életek. A reformok harsogó hangjai döngetik az anyaszentegyház kapuit is. Történnék itten is, ottan is kísérletek, sikerült és kevésbé sikerült reformokkal. Talán már el is jutottunk odáig, hogy a tapasz-

talatok alapján megállapíthatjuk, hogy a reformot követelők lelkében sok-sok jóakarát, sok lelkesedés tüze ég. Még csak talán annyi kell, hogy az egyéni érdekek, törekvések teljesen tűnjenek el. Ennek megtörténte lenne az igazi theologiai továbbképzés, mert így jönne létre az újjászületett ember és az újjászületett egyház.

Dr. Tomay Dezső.

Az evangélikációról

Egyházkerületünkben talán eddig soha nem tapasztalt lelkesedéssel indult meg a missziói munka. Nőszövetségi, lelkészi, tanítói, presbiteri konferenciák egymást érik. Kiváló előadók vannak. A megrendezésben sem találhatunk kifogásolni valót.

Am mégis azt kell mondanom, hogy a régi csapásokon haladunk. Több az evangélikációi és missziói összejövétel, de a hallgatóság ugyanaz a kis töredék, mint régen. Nekünk azokat a nagy tömegeket kell megmozgatnunk, amelyek eddig ki-vonták magukat az Ige hatása alól. Egész új (de valójában régi, apostolkorbéli) módszerekkel kell dolgoznunk.

Az evangélikációs alkalmakra nemcsak vasárnap a szószékről kell felhívni a figyelmet, mert azok nincsenek ott éppen, akiket leginkább evangélikálni kell, hanem másképpen is (újság, plakát, iskolákban naponként hirdelve) fel kell hívni a gyülekezet figyelmét. — Sőt azt is meg lehetne (kellene!) tenni, hogy annak a gyülekezetnek minden református családját felkeressék a lelkipásztorok, diakónusok és evangélikátorok, akik az evangélikációra minden környező gyülekezetből egybegyűnének. Felkeresni azokat, akik régen elfordultak az Evangéliumtól, de felkeresni azokat is, akik hűségesen hallgatják az Igét. Házzól házra járva, pásztori beszélgetést folytatva, traktátusokat osztva széjjel — készítenék elő az evangélikációt és a konferenciát. Csak így lehet valami eredményt elérni. Sok fáradsággal, töredekkel jár? Meglehet. Am arra hívtunk el, hogy fáradjunk, szenvedjünk a Krisztus ügyéért.

Mikor az urai leányegyházban önálló káplán voltam (úgy értem, hogy olyan segédlelkész, akinek főnöke más gyülekezetnek a pásztorja volt), a hétköznap reggeli harangozás előtt a kis falu egy-két utcáját bejártam és hívogattam a híveket az Ige hallgatásra. Jöttek is. Nem fordult elő az, hogy hétköznap nem lehetett istentiszteletet tartani a részvétlenség miatt. Persze erre egy ember tartósan képtelen — azért kellene munkatársak. Szerintem itt kell az evangélikáció ügyének is a fogóját megkeresni. Utánamenni a nyájnak! Nem új dolog ez. Krisztus is erre adott példát. Csak mi, az Ige egyháza, valahogy ezt elhanyagoltuk.

Az evangélikáció vagy konferencia előtt való napon 20—30 lelkész, diakónus stb. szállja meg a gyülekezetet, keresse fel a családokat; hiszem, hogy lesz értelme az evangélikációnak, a konferenciának. Másképpen soha!

Egyik nagyoeska gyülekezetben voltunk konferencián. Az evangélikációs istentisztelet végén kihirdette az evangélikátor, hogy a nők maradjanak a templomban megbeszélésre, a férfiak pedig menjenek át az iskolába az egyháztagság kérdésének megvitatására; az történt, hogy a népes gyülekezetből alig egynéhány férfi vett részt ezen a megbeszélésen. Ha előzőleg házanként meg lett volna „dolgozva” (bocsánat a kifejezésért!) a gyülekezet, hiszem, hogy be se fértünk volna a terembe. Így az a néhány értelmiség és biblíás életű egyháztag volt jelen, aki egyébként is minden alkalmat felhasznál lelkének építésére

és egyházához való ragaszkodásának megbizonyítására. Ez nem írható sem a helyi lelkész, sem az evangélikátor rovására; hiszen új utakat keresünk és míg az egyedüli helyeset a módszer tekintetében meg nem találjuk, addig kísérletezés — ez nagyon természetes — minden igyekezetünk.

Azzal legyünk tisztában, hogy minden épkezláb egyházi munkásnak hihetetlen erőt kell kifejtenie az Ige hirdetésével kapcsolatban, ha azt akarjuk, hogy a Krisztus serege növekedjék.

Kényelmes életfolytatásról szó sem lehet. Gazdálkodást folytatni a lelkipásztorok szinte lehetetlen, ha hűséges apostola akar lenni az Úr ügyének. Nekünk századok mulasztását kell behoznunk. Boldogoknak kell lennünk, hogy emberfeletti feladatok végrehajtásával bízzunk meg az Úr.

A mi összejöveteleink még mindig az ünnepély látszatát keltik és azok ismérveit hordozzák magukon. Az élet valóságában szemléljük végre a küszködő embert és úgy állítsuk az Ige fénysátra alá. Ünnepélyt rendezni és ezen méltóképpen külsőségeskedve résztvenni eddig is tudtunk. Másra van szükség. A hallgató és az igehirdető közötti közvetlen kapcsolatra, feltétlen bizalomra. Ehhez nem okvetlen szükséges az ünnepi ruha, de feltétlenül az Isten után sóvárgó lélek.

Ha a régi csapásokon indulunk evangélikálni, ott leszünk, ahonnan elindultunk. Az új út, amelyre rá kell lépünk, az egyénenkénti pásztoráció eddig is hangzatosított elvünk — minden tekintetben, főként a gyakorlatban való következetes keresztülvitele.

(Nagygéc.) Várkonyi—Szilágyi Imre.

IRODALOM

Gergely Ilona: Nyitva van az aranykapu... Debrecen, 1947. 92 lap. Ára 8 Ft. Kapható a Méliusz könyvkereskedésben.

A könyv hat gyermekszindarabot, „mesejátékot” tartalmaz. Még a felnőtteket is elbűvöli az igazi, hamisítatlan mesehang, a stílus szépsége, a feldolgozás színyszerűsége. Igazi pedagógus lélek írta s nem is tudjuk, hogy az irodalmi színvonalat, a meseszerűséget vagy a mély tartalmat dicsérik-e jobban. — Nemcsak az eredeti szindarabok pompásak, hanem a népmese-feldolgozások is: Jávorfából furulyácska, A három kívánság. — A gyermekirodalomban eddig igen nélkülözött könyv, amely főleg tanítóknak és óvónőknek nyújt hasznos segítséget és igen megkönyvít számunkra a mesejátékok megrendezését.

HÍREK

Egyhetes lelkészi evangélikációs konferencia volt Debrecenben a diakonissza otthon vendégszerető falai között október első hetében azoknak a gyülekezeteknek lelkipásztorai számára, ahol az elkövet-

kező időkben evangélikációs szolgálatokra készülünk. 34 gyülekezet lelkipásztorja volt hivatalos, akik legnagyobb részét el is jöttek. Püspök úr „Hanyatló papság — Emelkedő prófécia” címmel I. Sám. 1—4. alapján tartott bibliatanulmányokat. Az evangélikáció nagy kérdéseit beszélte meg meg Dr. Ferenczy Károly, Dr. Pákozdy László, Dr. Farkas Pál, Borbély Béla és Tamás Ferenc bevezetésével. Az esti evangélikációkat Szikszai Béni tartotta. A befejező napon közösen a ház lakóival istentiszteletre gyűltünk egybe és úrvacsorát vettünk. A szolgálatot Dr. Makkai Sándor végezte.

Háromnapos konferencia volt Tiszafüreden. A szolgálatokat Dr. Makkai Sándor, D. Dr. Farkas Ignác, Pap Béla, Tamás Ferenc, Gaál Istvánné, Pap Béláné testvéreink végezték. Estériként a templomban evangélikációs istentiszteletek voltak.

Sápon gyülekezeti nap volt. A gyülekezet minden csoportja megmozdult. Gyermekek, ifjak, leányok, presbiterek, férfiak, asszonyok számára volt külön konferencia. Majd átmentek a közeli Nagyrábéra, ahol a gyülekezet áldozatkészségéből a háborúban nagyon megrongálódott templomhoz hozták helyre úgy, hogy most már Isten dicsőségére ott tarthatják istentiszteleteiket. A gyülekezeti napon Tamás Ferenc szolgált.

A békésháti egyházmegyében nőszövetségi konferenciák voltak, az egyházkerületi Nőszövetség részéről Dr. Makkai Sándorné testvérünk vett részt ezeken a konferenciákon.

Szamoskőren szeptember 28-án Török József esperes avatta fel az új iskolát, amelyet Lőrincz Mihály tanító buzgósága épített, aki nevével együtt fáradságot nem ismerve hozta össze, és gyűjtötte össze a szükséges pénzt és anyagot. Ugyanekkor renoválták a tanítói lakást is. — Az avatáson jelen volt a vármegye alispánja, a tanfelügyelő és mások. — Isten áldja meg mindazokat, akik egy kicsiny falu nagy kérdését sok áldozattal így megoldották, akik lelkesítettek, dolgoztak és áldoztak.

Sarkadi Nagy Antal szabócsveresmarti 40 éves lelkipásztori szolgálatát október 26-án ünnepelte. Isten áldása kísérje továbbra is a komoly pásztor munkáját és a derék gyülekezetet.

Túristvándiban árvanapot tartottak, ugyanaznap délután a helyi Nőszövetség templomi ünnepélyt tartott, amely után a község 22 árvájának részére szeretetvendégséget rendeztek s az árvákat felekezetre tekintet nélkül gazdagon megajándékozták.

A derecskei egyházközség az erősen megrongálódott toronysüveget is megjavíttatta. Templomát belülről még régebben teljesen rendbehozta. A hívek soha nem látott öröme kísérte a toronyjavító bádogsmester veszélyes, de sikeres munkáját. A munkát Kathy Imre bádogos készítette teljes megelégedésre.

Dr. Pákozdy László egyetemi tanár szolgált a derecskei II. sz. bibliakör havonta szokásos teastélyén. A több száz hallgató

feszült figyelemmel és áhitattal hallgatta a megdöbbentő bizonyágtételt az Ige világosságáról.

I. és II. lelkészsképző vizsga tartott szeptember 24—26. napjain. — I. vizsgát tett Horszai Ede szénior, Irlanda Sára főszövetségi titkár, Mikó Miklós debrecen-csapókerti, Révész János monostorpályi segédlelkész. — II. vizsgát tett Dr. Balogh József törvényszéki jegyző, Beregszászi Károly hajdúböszörményi segédlelkész, Boros Dezső csurgói gimnáziumi tanár, Gáll Mihály hajdúsámsoni, Hajdú Sándor geszterédi, Kálmán István debreceni, Turos Aladár törökszentmiklósi segédlelkész, Zergi Gábor kollégiumi esküdt-felügyelő és Zsiros József debrecen-ispotályi segédlelkész.

Oklevéltérnytelenítés. Az Egyetemes Konvent elnöksége a következő lelkészi okleveleket érvénytelenítette és a másodlat kiadására az illetékes püspöki hivataloknak az engedélyt megadta:

Gönczy Sándor mezőberényi h. lelkész Debrecenen 1915 december 17-én 84—1915. sz. a. kelt I. lelkészsképző bizonyítványát;

Veresegyházy László csanádpalotai missziói lelkész Debrecenben 1936 szeptember 26-án 15—1936. sz. a. kelt I. és ugyancsak Debrecenben 1936 szeptember 24-én 54—1938. sz. a. kelt II. lelkészi oklevelét;

Soós Lajos tiszafüredi segédlelkész Kolozsvárott 1942 június 12-én 59. szám alatt kelt középiskolai vallásstanári oklevelét.

Meghívó az Országos Református Szere-tetszövetség 1947. évi igazgatóválaszt-mányi és közgyűlésére. Az igazgatóválaszt-mányi gyűlés ideje: 1947 november hó 12. délután 4 óra; helye: Egyház-megyei tanácssterem, Budapest, Kálvin-tér 8., II. udvar, I. emelet. A közgyűlés ideje: 1947 november hó 12. d. u. fél 5 óra; helye: ugyanott. Dr. Balogh Jenő s. k. elnök.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2247—1947. szám.

TÁRGY: Szemléltető képek eltávolítása az iskolákból.

KÖRLEVÉL

a közép-, középfokú és általános iskolák igazgatóságaihoz és iskolaszéki elnök urakhoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 86,843—1947. III. fő o. szám alatt valamennyi tankerületi főigazgató és tanfelügyelőkhöz intézett alábbi rendeletét szövszerinti másolatban közlöm:

„A 23,232—1946. számú rendelettel kapcsolatosan egyes iskolák vezetői utasítást kértek arra vonatkozóan, hogy külön jegyzékben soroltassanak fel azok a szemléltető képek, amelyek használatát nem engedélyezem.

A nem kívánatos szemléltető képek névszerinti felsorolása az anyag külön-felése és nagy terjedelme miatt nem lehetséges, azonban az alábbi tárgykörökbe tartozó s esetleg még részben hozzáférhető helyen levő szemléltető képek azonnali zár alá helyezését rendelem el.

1. **Irredenta célzatú képek és térképek.** Elzárandók még akkor is, ha az irredenta célzat csak a felirathoz vagy a kép egy jelentéktelen részletében jelentkezik:

Pl. képek: „Magyar asszonyok, ti tehetitek nagyra Magyarországot“. „Hadirokkantak, özvegyek, árvák: Emlékezzünk Nagy-Magyarországra!“ A ma-

gyar föld nagyjai és történelmi emlékei: „Magyar Hiszekegy“, „Új vérszerződés“, „A legyőzött Hungária“, „Emlékezzünk 1920 június 4-re“, „Mi maradt nekünk“, „50 megszállott város címere, rajza“, „Hazádnak rendületlenül!“, Prohászka Ottokár: „Legyen meg a Te akaratod“, „Észak, Kelet, Dél, Nyugat“ stb.

A területvédő liga képei a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz, pl.: Szarvasmarha, Foglalkozások stb.

MNSZ képei a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz: Bortermés, Barna-feketeszen. Sertés, stb.

A magyar lélek ezeréves sorsa stb.

Térképek: Albrecht J.: Magyarország gazdasága, Déli Erzsébet: Képes térkép, Fodor Ferenc: Magyarország gazdasági földrajza, Magyarország néprajzi térképe (T. E. SZ.), Magyarország néprajzi térképe (Teleki Pal), Magyarország néprajzi térképe (Málnási Ödön), Magyarország néprajzi térképe (Dörre-Lux), Magyarország néprajzi térképe (Albrecht J.), Magyarország ezeréves sorsa (Gergely Imre), Magyarország áttekinthető történelme (Urmánczy Antal).

A térképek közül azok, amelyek a trianoni vagy az 1938-as, illetve 1940-es határokat tüntetik fel, de nincs jelmondatban vagy illusztrációban kifejezett irredenta célzatuk, a mai határok megjelölése mellett ideiglenesen továbbra is használhatók.

2. **Ellenforradalmi vonatkozású képek:** pl. Honvédségünk, büszkeségünk, Horthyval, Horthy: Bizom a magyar ifjúságban, Eskü a vérmezőn, Világháború és közműn, A nemzeti hadsereg bevonulása stb.

3. **Mult politikusainak, a minisztériumok vezető tisztviselőinek, tankerületi főigazgatóknak stb. fényképe, képe és szobra.**

4. **Háborús uszító képek:** pl. a Vitési Rend kiadásában megjelent különféle képek, „Új honfoglalásunk fegyverével, előre ifjak“, „Felvidék örömnapja“, Magyarország újraépítői, Erdély visszatért, Győzelmi fegyverünk, Magyarok (Nemzetpolitikai szolgálat kiadás), A magyar honvéd stb.

5. **A demokráciától megszüntetett intézményekre** (pl. királyság, csendőrség, stb.) emlékeztető képek (feltéve, ha nem a nemzeti történelmünk jelentős eseményét ábrázolja a kép, mint pl. Szent István, Mátyás koronázása): pl. Koronázási jelvények, Koronás címer, Magyar közép-címer magyarázattal, Magyarország egyesített címere; Aratóünnep, a földbirtokos felköszöntése; Vásár, csendőr képével stb.

6. **A Habsburg-magyar közösséget illusztráló képek:** pl. A magyarok megalapozzák a Habsburg-ház nagyhatalmát. Életünket és vérünket, Ferenc József négy kardvágása, Ferenc József megkoronázása, IV. Károly, Zita királyné stb.

7. **Az ellenforradalom külpolitikáját népszerűsítő képek:** pl. Victor Emmanuel, Hindenburg stb.

Az idegen nyelvű feliratú szemléltető képek csak abban az esetben maradhatnak meg, amennyiben tárgyuknál fogva nem kifogásolhatók s az idegen feliratot magyar szöveggel lehet leragasztani.

A fenti szempontok szigorú figyelembevételével kiselejtezt szemléltető képek és térképek becsomagolva további intézkedéséig elzárandók.

2912—1947. szám.

TÁRGY: Hajdúszoboszlói üdülő létesítése beteg honvédek számára.

A Nagytiszteletű lelképásztor urakhoz.

Hajdúszoboszlón a háborúból betegen hazatért csonka és reumás honvédek gyógyítására társadalmi gyűjtésből a honvédség üdülőt akar létesíteni. Az ehhez

szükséges 1.000.000 forintot a megfelelő mennyiségű téglajegyek árából kívánják fedezni.

Ígéret szerint az egyes egyházkerületek a gyűjtés, illetve az eladott téglajegy árának arányában helyezhetnek el háborús események következtében gyógyfürdőre szorulókat az építendő üdülőben.

Tájékoztatóként közlöm még, hogy mivel gyűjteni csak a „Siess, Adj, Segíts“ keretén belül lehet, ezért a téglajegyeken is ez felírás lesz olvasható. A népjóléti miniszter úr azonban biztosította az akció vezetőit, hogy az így begyűlt összeg teljes egészében a honvédüdülő céljait fogja szolgálni. A mozgalom mögött semmiféle párt nem áll.

A nemes célt a lelképásztorok és általuk a presbitériumok és a gyülekezetek megértésébe ajánlom.

Debrecen, 1947 október 24.

2990—1947. szám.

TÁRGY: A gyorsírás tanítása.

A közép-, középfokú és általános iskolák igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 19,107—1947. III. főosztály szám alatt a tankerületi főigazgatókhoz intézett rendeletét tudomásulvétel céljából közlöm.

„Az egységes magyar gyorsírás szerzője, dr. Radnai Béla, a magyar gyorsírást átdolgozta. Ez az átdolgozás a szerző bejelentése szerint elsősorban módszertani értékű, amennyiben az összetett magánhangzós jelek egyszerűbb és következetesebb felépítésével lényegesen megkönnyíti a jelölési módok tanítását, továbbá fonetikus rövidítések tanítását sikerült két könnyen alkalmazható szabályra visszavezetni. A szerző saját iskolájában szerzett tapasztalatai szerint ezek az egyszerűsítések a tanítás elméleti anyagát jelentékeny mértékben könnyítik és így több idő jut a gyorsírás begyakorlására, valamint a kevésbé tehetséges tanulók foglalkoztatására.

Tekintettel a reformrendszer várható jelentős módszertani értékeire, iskolai szempontból nagyfontosságú, hogy a reform lehetőleg minél több iskolában, ahol arra alkalmas tanár van, kipróbáltassék. Figyelemmel a fentiekre, a rendszer új alakját a folyó iskolai évtől kezdődően, kísérleti céllal próbatanításra engedélyezem azon általános iskolák VII—VIII. osztályaiban, amelyekben a kereskedelmi gyakorlatok c. tantárgy keretében a tanulók a gyorsírás c. anyagrészt tanulják s ahol a tárgyat tanító nevelő önként vállalkozik arra, hogy a reformrendszer tanítsa. Az iskolai év folyamán tett tapasztalatokról beérkező iskolai jelentéseket felül fogom vizsgálatni és az eredmények alapján kívánok — a kereskedelmi és szövetkezetiügyi miniszter úrral egyetértésben — a végleges engedélyezés kérdésében dönteni.

Kívánatosnak tartom ezért, hogy Főigazgató úr a rendelkezése alatt álló iskolák nevelőit, akik megfelelő szaktudással rendelkeznek és akiről feltételezhető, hogy a minisztérium számára értékelhető szakvéleménnyel tudnak majd szolgálni, a reformrendszer tanítására hívja fel, egyben — a tanfelügyelő javaslatának figyelembevételével — jelöljön ki tankerületében a reformrendszer tanítására megfelelő számú általános iskolát.

Felbívom Főigazgató úr figyelmét arra is, hogy a reformrendszer tanítására vállalkozó tanárok a Magyar Gyorsírás Országos Szövetségénél (IV. ker. Pázmány Péter-tér 5) a reformrendszer bemutatató tankönyvből és magyarázó iratokból tiszteletpéldányt igényelhetnek.

Értesitem továbbá Főigazgató urat, hogy a gyorsírásnak rendkívüli tárgyként való tanítását mindazon általános iskolák VII—VII. osztályaiban, amelyekben rendszeres tárgyként a gyorsírást nem tanítják, továbbá a gimnáziumok és a polgári iskolák IV. osztályaiban is engedélyezem." Debrecen, 1947 október 8.

3038—1947. szám.

TÁRGY: A Nemzetközi Ifjúsági Vöröskereszt köszönetnyilvánítása a magyar nevelőknek.

A tanári- és tanítótestület minden tagjához

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 146.125—1947. III. ü. o. szám alatt arról értesített, hogy a Nemzetközi Vöröskereszt Egyletek Ligájának titkársága hozzáintéztett levelében hálás köszönetét fejezte ki Magyarországnak nevelői testületeinek azért, hogy megértésük, jóakaruk és kezdeményezésük révén nagy mértékben hozzájárultak az Ifjúsági Vöröskereszt tevékenységének kiterjesztéséhez és öröndetes fejlődéséhez.

Felhívom a tanár- és tanítótestület tagjait, hogy a Vöröskereszt fenti közlését a vezetésünk alatt álló iskolák nevelőinek hozzák tudomására.

Debrecen, 1947 október 21.

3204—1947. szám.

TÁRGY: Az orosz októberi forradalom 30 éves évfordulójának megünneplése az iskolákban.

Valamennyi iskola igazgatójához.

Közlöm, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 146.150—1947. III. fő. szám alatt a tankerületi főigazgatókhoz és tanfelügyelőkhez a következő rendeletet intézte:

„A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság az Országos Nemzeti Bizottsággal karöltve az eseménynek megfelelő pompával és terjedelemben szándékozik az az októberi forradalom 30 éves évfordulóját megünnepelni. Az ünnepléstől — melynek időpontja Gergely naptár szerint november hó 7-re esik — az iskolák sem maradhatnak távol.

Ezért felhívom Főigazgató, Tanfelügyelő urat, értesítse és utasítsa az alárendelt iskolák igazgatóit, hogy az évfordulóról való megemlékezést az iskolákban egy tanóra keretében, az 1947. évi november hó 3—8 közé eső héten kötelezővé teszem. Az általános iskolák V—VIII. osztályaiban a szabadbeszélgetés egy órája, — gimnáziumokban, tanítóképzőintézetekben és övönöképzőintézetekben a szabadbeszélgetés vagy történelem egy órája fordítandó a történelmi és világpolitikai jelentőségű szabadság ünnepről való megemlékezésre. Ott, ahol helyi viszonyok azt lehetővé teszik, a megemlékezés az összevont osztályok előtt együttesen is megtartható és a tanulóifjúság (önképzőkör, ifjúsági körök stb.) önálló kezdeményezésére ünnepély megtartásával is összeköthető.

Amennyiben az iskoláknak a megemlékezés vagy az ünnepély magatartása céljából történelmi anyagra volna szükségük, ezirányú kérelmükkel forduljanak közvetlenül a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság központjához (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 32ja) vagy annak helyi csoportjához, hogy a Társaság az előadási anyag eljuttatásával és egyéb, a megszervezésre vonatkozó tanácsadással támogatassa az iskolákat.

Debrecen, 1947 október 25.

Révész Imre
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. sz. Püspöki Hivatal) beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 50 fillér, mely a Debreceni Protestáns Lap D. 503.237. számú csekkszámán küldendő be.

Pályázati felhívás.

A Sárospataki Főiskola Faluszemináriuma az Egyházak Világtanácsa Magyarországi Menekültügyi Osztályával egyetértésben pályázatot hirdet a Szlovákiából menekült, illetve áttelepített lelkészek segélyezésére és szétszóródó magyar református és evangélikus gyülekezeteink gyülekezetrajzának utólagos elkészítése, illetve a gyülekezetekre vonatkozó adalekok összegyűjtése végett, a következő feltételek mellett:

1. A pályázaton résztvehet minden Szlovákiából menekült, illetve áttelepített református és evangélikus lelképásztor, vagy segédlelkész.

2. Minden komoly, megőrzésre méltó pályamunka szerzője 100—100 forintot, a legjobb munka szerzője 200 forint, értékben a második és harmadik munka szerzője 150—150 forint jutalomban, illetve segélyben részesül.

3. A beérkező pályamunkákat a Sárospataki Főiskola Faluszemináriuma bírálja el a Menekültügyi Osztállyal egyetértésben.

4. A pályamunkák ivoldalas papíron, lehetőleg gépirással, két példányban adandók be.

5. A pályamunka címlapján feltüntetendő annak a gyülekezetnek a pontos megjelölése, amelyről a gyülekezetrajz készül, továbbá a munka szerzőjének neve, jelenlegi pontos lakcíme, s a munka befejezésének időpontja.

6. A pályamunkák a következő címre küldendők be: Sárospataki Főiskola Faluszemináriuma, Sárospatak, Főiskola.

7. A pályamunkák beadásának határideje: 1948 január 15.

8. A pályamunkák az elbírálás után a Sárospataki Főiskola Faluszemináriumában helyeztetnek el.

Sárospatak, 1947 október 10-én.

Bíró Sándor s. k.,
a Menekültügyi Osztály vezetője.

Dr. Újszászy Kálmán s. k.,
a Faluszeminárium vezetője.

Biharnagybajom református presbitériuma a III. tanítói állásra pályázatot hirdet 21 napos határidővel. Átválasztások esetén a megüresedett állások is betölthetnek. Állás azonnal elfoglalandó.

Hajdúbagos pályázathirdetése tárgytalan.

Mezőtúri református egyházközség pályázatot hirdet egy férfi- és egy női tanítói állásra — 14 napos határidővel. Köteleesség-fizetés: törvényszerinti. Állás azonnal elfoglalandó. Iskolaszék.

A **karcagi** református gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy angol-magyar, egy természetrajz-vegytan és egy testnevelési gimnáziumi, továbbá egy általános mennyiségtan-ábrázolómértan szakos rendes tanári állásra. Pályázhatnak középiskolai oklevéllel rendelkező református vallású tanárok. Az állások államsegélyesek. Pályázati határidő 15 nap.

Poresalma református egyházközség általános iskolája pályázatot hirdet újonnan szervezett V. VI. sz. tanítói állásokra. Fizetés, köteleesség törvényszerű. 21 napos határidő. Férfiak és nők pályázhatnak.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3170—1947. szám.

Pályázat.

Pályázatot hirdetek az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegyébe bekebelezett, nyugdíjazás folytán megüresedett hajdúszoboszlói lelképásztori állásra. Javadalma az 1940 október 23-án jóváhagyott díjlevél szerint a következők:

1. Készpénz az egyház pénztárából havi előleges részletekben 5440.— Pengő.
2. Természetbeni lakás.
3. Korpótlék hatizben öt évenként az itteni rendes szolgálat után számítva az egyház pénztárából 272—272.— P

4. Temetési stóla és pedig:

- a) imás temetés templomban 4— P
- b) imás temetés háznál 6— P
- c) orációs temetés templomban 8— P
- d) orációs temetés háznál 12— P

5. Keresztelés hétköznap istentisztelet alkalmával, valamint beteg gyermek keresztelése irodában egyháztagoknak ingyenes, más alkalommal irodában 2— P
magánháznál 10— P

6. Esketés templomban vagy lelkészi irodában hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken délelőtt egyháztagoknak ingyenes, hétköznap délutánonként, szombat és vasárnap templomban vagy irodában:

- helybelieknek 4— P
- idegeneknek 8— P
- háznál esketés 10— P

7. Anyakönyvi kivonatok, házassági, iskoláztatási, katonai ügyben és szegénységi bizonyítvány mellett ingyenesek, minden egyéb ügyben 2— P. Családi értesítő, vagy leszármazási kimutatásért annyi egy pengő, ahány adatra szükség van.

Kötelessége:

Az egyházi törvény által megállapított összes lelkészi teendők betenként felváltva való végzése.

Megállapított, illetve az 1910 augusztus hó 7-ér koronában megállapított díjlevél pengőben átértékelített 1939 szeptember hó 3-án tartott presbiteri gyűlésen.

Nyugdíjazott lelképásztor 100, azaz száz forint követelést támaszt a megválasztandó utóddal szemben.

A pályázati kérvények a törvényben előírt mellékletekkel felszerelve az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye esepreséhez Hajdúhadháza a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 15 nap alatt adandók be.

Debrecen, 1947 október 21-én.

Megrongált templomok és tornyok bádigos javítási munkáját vállalom.

Mázolását is elvégzem. 18 éve a debreceni egyház bádigosa:

CSATHÓ GÁBOR,
Vendég-u. 5. sz.

LAKÁS:
Püspöki palota.

Hivatalos közlemények

3086—1947. szám.

TÁRGY: Iskolai rendkívüli tárgyak tandíjának újabb megállapítása.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az iskolai rendkívüli tárgyak tandíjának újabb megállapítása tárgyában 7300—1947. VKM. szám alatt rendeletet adott ki. (Megjelent a Magyar Közlöny 1947 szeptember 19-i 212. számában.)

A rendelet szerint a polgári iskolában, a gimnáziumban és a tanító(nő)képző-intézetben a tanuló egy-egy rendkívüli tárgy tanulásaért havonként 15 Ft tandíjat fizet.

Tekintettel a tanítatók szülők nyomásgépesítésére és arra a körülményre, hogy a rendeletben megállapított díj nem egy intézetben nagyobb lenne, mint az iskolai tandíj, felhívom közép- és középfokú iskoláink tanári testületeit, hogy a rendkívüli tárgyak díját a fenti szempontok gondos mérlegelésével, 15 Ft-nál mindenestre alacsonyabb összegben állapítsák meg és erről 1947 november 15-ig tegyenek hozzám jelentést.

Debrecen, 1947 október 16.

3156—1947. szám.

TÁRGY: Tanító(nő)képző-intézet IV. osztályába a gimnázium VII. és gazdasági középiskola III. osztályából való átlépés.

A közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 131,469—1947. V. 2. szám alatt a budapesti tankerületi Főigazgató úrhoz intézett rendeletének másolatát tudomásulvétel céljából közlöm:

„Értesítem Főigazgató urat, hogy a gimnázium VII. és a gazdasági középiskola III. osztályából a tanító(nő)képző-intézetek IV. osztályába a 135,456—1939. IX. (H. K. 16. sz.) illetőleg a 115,200—1942. (H. K. 19,431. sz.) VKM. számú rendeletekben előírt sikeres különbözeti és a tanítóképzői rendtartás 15-16. §-ában megjelölt alkalmassági vizsgálat után a tanulók a továbbiakban során átléphetnek.

A különbözeti vizsgálat rendjére nézve a líceumi rendtartás 107. §-ában foglaltak az irányadók. Az engedélyt az intézetek igazgatói adják.

Az V. évfolyamba ezután is csak az érvényben levő rendeletekben előírt feltételek mellett lehet átlépni.

Debrecen, 1947 október 23.

3157—1947. szám.

TÁRGY: Hadifoglyok hazatéréséről jelentés.

Valamennyi tanintézet igazgató-ságaihoz.

A magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter 147,841—1947. X. A. szám alatt a főigazgatókhoz és tanfelügyelőkhoz intézett rendeletének másolatát tudomásulvétel és megfelelő eljárás végett közlöm: „Az orosz hadifogságból hazatért kultusztárca alá tartozó személyek száma a bejelentett fogságban levőkhöz, valamint a hazatértek létszámáról kiadott hivatalos közlésekhez viszonyítva fel-tűnően kevés.

Nyomatékosan felhívom címet arra, hogy működési területén a 62,899—1945. X. ü. o. számú rendeletnek megfelelően a tárcám alá tartozó minden fogoly hazatéréséről pontosan és személyenként jelentést tegyen.

Debrecen, 1947 október 23.

3192—1947. sz.

TÁRGY: Gyakorlóiskolai tanítói vizsgálatok.

FELHÍVÁS.

A debreceni református Kollégium tanítóképzőintézete 1947 november 24—25-én gyakorlóiskolai tanítói vizsgálatot tart. Gyakorlóiskolai tanítói vizsgálatra jelentkezhetnek legalább 5 évi gyakorlattal, 40 évnél nem idősebb népiskolai tanítók. A vizsgálatra bocsátottnak a kijelölt napot 24 órával megelőzően kiadott tételekről hat félórás tanítást kell tartaniok a népiskolai tantárgyak s egyéb tárgykörből. Számot kell adniok rajzkészültségükről, énektudásukról és a kézimunkában való jártasságukról. Felelő-niök kell az általános iskolai tantervi utasítások, tanítási módszer és vezérlőnyv irodalom köréből felvett kérdésekre, továbbá a református vallás és ének tantervéből és tantervi utasításból. Jelentkezési határidő 1947 november 22. Jelentkezni lehet a tanítóképzőintézet igazgató-ságánál.

Debrecen, 1947 október 27.

3230—1947. sz.

TÁRGY: Általános iskolai tankönyvek kiadása.

KÖRLEVÉL

az általános iskolák igazgató-ságaihoz.

Értesítem általános iskoláink igazgató-ságait és tantestületeit arról, hogy Debrecen város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomdávalalata kiadásában e napokban megjelentek a következő református általános iskolai tankönyvek:

1. Nánay Béláné: Ábécé a református általános iskola számára.

2. Nánay Béláné—Gergely Ilona: Helyes magyar beszéd, helyes magyar írás a református általános iskola II. osztálya számára.

3. Nánay Béláné—Gergely Ilona: Helyes magyar beszéd, helyes magyar írás a református általános iskola III. osztálya számára.

Nyomdai előállítás alatt:

1. Nánay Béláné—Gergely Ilona: Helyes magyar beszéd, helyes magyar írás a református általános iskola IV. osztálya számára.

2. Dombi—Nagy—Zilahi: Természet-tan a református általános iskola VII. osztálya számára.

3. Benigny Gy.: Német nyelvkönyv a református általános iskola V. osztálya számára.

4. Benigny Gy.: Német nyelvkönyv a református általános iskola VI. osztálya számára.

5. Benigny Gy.: Német nyelvkönyv a református általános iskola VII. osztálya számára.

November havában előreláthatólag megjelennek református általános iskolai olvasókönyveink és földrajz tankönyveink. Az általános iskola II., III. és IV. osztályaiban addig, míg ez osztályok olvasókönyvei megjelennek, Nánayné—Gergely: Helyes magyar beszéd, helyes magyar írás nyelvgyakorló-könyvei olvasókönyv gyanánt is használhatók.

Debrecen, 1947 október 25.

3203—1947. szám.

TÁRGY: Felvidéki érettségi-zett tanítók szolgálati ideje.

Az iskolaszéki elnök urakhoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter-nek 111,002—1947. IV. 2. ü. o. szám alatt a Központi Illetményhivatalhoz intézett rendeletét az alábbiakban tájékoztatásul közlöm:

„Értesítem az Illetményhivatalt, hogy az egyenlő elbírálás elvének fogva a felvidéki tanítók tanítói érettségivel eltöltött szolgálatát fizetési fokozatban való besorolás szempontjából egy év figyelmen kívül hagyása mellett be kell számítani.

Felhívom ennél fogva az Illetményhiva-talt, hogy az érdekelt tanítókat ennek megfelelően újból sorolja be s az így megállapított fizetési fokozatnak megfelelő illetményt utalja ki.

Az így besorolt állami és nem állami tanítókról az állomáshely és az új besorolás alapjául szolgáló szolgálati idő fel-tüntetése mellett szerkesszen kimutatást és azt részemre küldje meg.

Debrecen, 1947 október 25.

Révész Imre
püspök.